

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Departamentul De Psihologie Aplicată
1.4 Domeniul de studii	Psihologie
1.5 Ciclul de studii	Masterat
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Psihologie Clinică: Evaluare și Intervenție

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PMM2201 - Etică în psihologia aplicată						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. Univ. dr. Kanyaró (Szabó) Kinga						
2.3 Titularul activităților de seminar	Lect. Univ. dr. Kanyaró (Szabó) Kinga						
2.4 Anul de studiu	2	2.5 Semestrul	4	2.6. Tipul de evaluare	E, VP	2.7 Regimul disciplinei	DC

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	48	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	24
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					40
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					33
Tutoriat					3
Examinări					2
Alte activități: ex. vizionare documentare					
3.7 Total ore studiu individual	108				
3.8 Total ore pe semestru	156				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	- Cunoștințe de bază din domeniul psihologiei și specific în domeniile psihologiei clinice și al psihoterapiei; - Cunoștințe de bază de metodologia cercetării; - Cunoștințe de bază privind procesul psihoterapeutic; - Cunoștințe de bază privind sistemul de formare în profesia de psiholog cu drept de liberă practică.
4.2 de competențe	• Capacitatea de a identifica o situație de criză și de a judeca riscul asociat acesteia pentru bunăstarea și viața clientului

	• Competențe de bază în evaluarea psihologică și psihodiagnosticul tulburărilor mentale, inclusiv cele de personalitate; • Reflecție critică asupra modului în care relația terapeutică ar putea afecta rezultatele unui serviciu psihologic; • Capacitatea de analiză critică asupra impactului cercetării asupra subiecților umani.
--	---

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector)
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Sistem de proiecție video (PC/laptop, videoproiector)

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	C1. Cunoașterea bazei teoretice și a eticii profesionale în psihologia clinică • Absolventul cunoaște și aplică normele deontologice de conduită etică în situații problematice • Absolventul deține abilități de a-și exercita sarcinile profesionale conform principiilor deontologice specifice psihologiei clinice C2. Utilizarea cunoștințelor de specialitate pentru psihodiagnostic și evaluarea factorilor psihologici cu relevanță pentru sănătate și boală • Absolventul aplică principiile și standardele etice în evaluarea psihologică
Competențe transversale	Aplicarea principiilor de cercetare și a normelor etice în științele socio-umane • Absolventul cunoaște normele, competențele și treptele profesionale privind dreptul de liberă practică ca psiholog practicant în specialitatea în care formează. • Absolventul își desfășoară activitatea în concordanță cu ghidurile de bune practici și codurile etice și de deontologie profesională. • Absolventul deține abilități de a rezolva probleme etice și de a lua decizii ghidat de principiile codului deontologic al profesiei de psiholog

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Identificarea și rezolvarea problemelor etice în practica și cercetarea psihologică
7.2 Obiectivele specifice	• Capacitatea de utiliza modele eticii normative pentru a judeca caracterul etic al unui comportament; • Analiza critică a propriei capacități de a lua decizii cu caracter moral sau etic • Aplicarea codului deontologic al profesie de psiholog în practica profesională; • Analiza critică a principiilor și standardelor etice pentru a prioritiza modul de aplicarea al acestora în contexte diferite; • Planificarea unui demers de cercetare care să respecte standardele etice în domeniu

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Noțiuni introductive de etică – morală, etică și etică aplicată	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
2. Noțiuni de filosofia eticii – meta-etica și deontologia Kantiană	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
3. Noțiuni de filosofia eticii – utilitarismul și etica virtuților	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
4. Judecata etică și stadiile dezvoltării moralității	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
5. Teorii și modele psihologice cu privire la deciziile etice	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
6. Evoluția eticii profesionale și mecanismele de implementare ale sistemelor de etică profesională în psihologie și psihoterapie	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
7. Codul deontologic al profesiei de psiholog. Introducere și concepte fundamentale	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
8. Principii și standarde în codul deontologic al profesiei de psiholog din România (codul COPSI).	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
9. Principii și standarde în codul etic al profesiei de psiholog – codul etic al American Psychological Association (APA)	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
10. Principii și standarde în codul etic al profesiei de psiholog – codul etic al British Psychological Society (BPS) și Australian Psychological Society (APS)	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
11. Analiza comparativă a codurilor deontologice COPSI, APA, BPS și APS.	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	
12. Aplicarea principiilor deontologice în demersurile de cercetare. Standarde internaționale	Expunere, lecturi suplimentare, studii de caz	

Bibliografie:

- APA (2010). Ethical principles of psychologists and code of conduct. American Psychological Association:
<http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>
- APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. American Psychologist, 48, 45-48 (<http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>).
- Australian Psychological Society. APS Code of Ethics: <https://www.psychology.org.au/getmedia/d873e0db-7490-46de-bb57-c31bb1553025/APS-Code-of-Ethics.pdf>
- Banyrd, P., & Flanagan, C. (2005). Ethical Issues and Guidelines in Psychology. Routledge.
- British Psychological Society (2018). Code of Ethics and Conduct:
<https://www.bps.org.uk/sites/bps.org.uk/files/Policy/Policy%20-%20Files/BPS%20Code%20of%20Ethics%20and%20Conduct%20%28Updated%20July%202018%29.pdf>
- British Psychological Society (2014). Code of Human Research Ethics:
https://www.ed.ac.uk/files/atoms/files/bps_code_of_human_research_ethics.pdf
- British Psychological Society. (2004). Guidelines for minimum standards of ethical approval in psychological research. Leicester: BPS
(https://www.abdn.ac.uk/psychology/documents/ethics/BPS_july2004_Guidelines_for_Ethical_Approval.pdf).
- Colegiul Psihologilor din România (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.
- Colegiul Psihologilor din România (2018). Propunere de revizuire a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.
- Deigh, J. (2010). An introduction to ethics. Cambridge University Press.
- Department of Health, Education, and Welfare (1979). The Belmont Report:
https://www.hhs.gov/ohrp/sites/default/files/the-belmont-report-508c_FINAL.pdf
- DiLillo, D., & Gale, E. B. (2011). To Google or not to Google: Graduate students' use of the Internet to access personal information about clients. Training and Education in Professional Psychology, 5(3), 160-166.
- Fisher, A. (2014). Metaethics: An Introduction. Routledge.
- Haidt, J. (2001). The emotional dog and its rational tail: a social intuitionist approach to moral judgment. Psychological review, 108(4), 814.
- Joint Task Force for the Development of Telepsychology Guidelines for Psychologists. (2013). Guidelines for the practice of telepsychology. American Psychologist, 68(9), 791-800.
- Knapp, S., Handelsman, M. M., Gottlieb, M. C., & VandeCreek, L. D. (2013). The dark side of professional ethics. Professional Psychology: Research and Practice, 44(6), 371.
- Knapp, S., VandeCreek, L. D., Handelsman, M. M., & Gottlieb, M. (2013). Professional decisions and behaviors on the ethical rim. Professional Psychology: Research and Practice, 44(6), 378.
- Kohlberg, L., & Hersh, R. H. (1977). Moral development: A review of the theory. Theory into practice, 16(2), 53-59.
- Koocher, G. P. (2007). Twenty-first century ethical challenges for psychology. American Psychologist, 62, 375-384.
- Magyar Pszichológiai Társaság. Pszichológusok Szakmai Etikai Kódexe
- Lazarus, A. A. (1994). How certain boundaries and ethics diminish therapeutic effectiveness. Ethics & behavior, 4(3), 255-261.

Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model. In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds.: Contemporary philosophical and psycho-logical perspectives on moral development and education, pp. 185-220. Creskill: Hampton Press.

Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times:

<http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology-t.html>

Pope K. & Vasquez M. (2007). Ethics in Psychotherapy and Counseling: A Practical Guide (3rd edition). John Wiley & Sons.

Skutch, A. F. (2007). Moral foundations: an introduction to ethics. Axios Press.

Sori, C. F., & Hecker, L. L. (2015). Ethical and legal considerations when counselling children and families. Australian and New Zealand Journal of Family Therapy, 36(4), 450-464.

Sternberg, R. J. (2012). A model for ethical reasoning. Review of General Psychology, 4, 319 – 326.

Sunstein, C. R. (2005). Moral heuristics. Behavioral and brain sciences, 28(4), 531-541.

Varga K. (2009). Pszichológus etika – 99 dilemma tükrében. Medicina Könyvkiadó, Budapest

Waluchow, W. J. (2003). The Dimensions of Ethics. Broadview Press.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
1. Necesitatea eticii profesionale și ale codurilor etice	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
2. Aplicații ale deontologiei kantiene	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
3. Analiză comparativă a deontologiei kantiene, eticii utilitariste și a virtuților	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
4. Măsurarea raționamentului moral	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
5. Rezultate experimentale cu privire la deciziile etice și morale	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
6. Istoria și documente relevante pentru etica profesională	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
7. Implicații profesionale și legale ale codului deontologic	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
8. Aplicații și exerciții practice privind codul COPSI	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
9. Aplicații și exerciții practice privind codul etic APA	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
10. Aplicații și exerciții practice privind codurile etic BPS și APS	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
11. Aplicații privind etica în lucrul cu cazuri speciale: minori și pacienți cu tendințe suicidare	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	
12. Aplicarea principiilor deontologice în demersurile de cercetare. Standarde de bune practici în cercetarea științifică.	Lecturi suplimentare, studii de caz, dezbateri	

Bibliografie:

APA (2010). Ethical principles of psychologists and code of conduct. American Psychological Association:

<http://www.apa.org/ethics/code/index.aspx>

APA. (1993). Guidelines for providers of psychological services to ethnic, linguistic, and culturally diverse populations. American Psychologist, 48, 45-48 (<http://www.apa.org/pi/oema/resources/policy/provider-guidelines.aspx>).

Australian Psychological Society. APS Code of Ethics: <https://www.psychology.org.au/getmedia/d873e0db-7490-46de-bb57-c31bb1553025/APS-Code-of-Ethics.pdf>

British Psychological Society (2018). Code of Ethics and Conduct:

<https://www.bps.org.uk/sites/bps.org.uk/files/Policy/Policy%20-%20Files/BPS%20Code%20of%20Ethics%20and%20Conduct%20%28Updated%20July%202018%29.pdf>

British Psychological Society (2014). Code of Human Research Ethics:

https://www.ed.ac.uk/files/atoms/files/bps_code_of_human_research_ethics.pdf

British Psychological Society. (2004). Guidelines for minimum standards of ethical approval in psychological research. Leicester: BPS

(https://www.abdn.ac.uk/psychology/documents/ethics/BPS_july2004_Guidelines_for_Ethical_Approval.pdf).

Colegiul Psihologilor din România (2013). Codul deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

Colegiul Psihologilor din România (2018). Propunere de revizuire a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică.

Knapp, S., Handelsman, M. M., Gottlieb, M. C., & VandeCreek, L. D. (2013). The dark side of professional ethics. Professional Psychology: Research and Practice, 44(6), 371.

Knapp, S., VandeCreek, L. D., Handelsman, M. M., & Gottlieb, M. (2013). Professional decisions and behaviors on the ethical rim. Professional Psychology: Research and Practice, 44(6), 378.

Joint Task Force for the Development of Telepsychology Guidelines for Psychologists. (2013). Guidelines for the practice of telepsychology. American Psychologist, 68(9), 791-800.

Kohlberg, L., & Hersh, R. H. (1977). Moral development: A review of the theory. Theory into practice, 16(2), 53-59.

Koocher, G. P. (2007). Twenty-first century ethical challenges for psychology. American Psychologist, 62, 375-384.

Lazarus, A. A. (1994). How certain boundaries and ethics diminish therapeutic effectiveness. Ethics & behavior, 4(3), 255-261.

Lind, G. (2008). The meaning and measurement of moral judgment competence. A dual-aspect model. In: Daniel Fasko, Jr. & Wayne Willis, eds.: Contemporary philosophical and psycho-logical perspectives on moral development and education, pp. 185-220. Creskill: Hampton Press.

Pinker, S. (2008) The moral instinct. The New York Times:

<http://www.nytimes.com/2008/01/13/magazine/13Psychology-t.html>

Pope K. & Vasquez M. (2007). Ethics in Psychotherapy and Counseling: A Practical Guide (3rd edition). John Wiley & Sons.

Sori, C. F., & Hecker, L. L. (2015). Ethical and legal considerations when counselling children and families. Australian and New Zealand Journal of Family Therapy, 36(4), 450-464.

Waluchow, W. J. (2003). The Dimensions of Ethics. Broadview Press.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar sunt teme relevante pentru dobândirea abilităților necesare atât pentru practica clinică cât și pentru activitatea de cercetare, în ceea ce privește identificarea și rezolvarea aspectelor sau a problemelor ce implică o componentă etică. Conținutul cursului acoperă standardele etice practicate de cele mai importante asociații profesionale din domeniu la nivel internațional, dar și standardele naționale, oferind un cadru mai general de înțelegere și rezolvare a problemelor etice. De asemenea, conținuturile și activitățile de curs și seminar vizează rezolvarea unor situații dificile din practica clinică, cum sunt cele legate de lucrul cu minori sau cu persoane care prezintă tendințe suicidare, pe baza recomandărilor de bune practici internaționale. Activitățile didactice acoperă și componenta de ghiduri și recomandări standard în ceea ce privește cercetarea cu subiecți umani, specifică domeniului psihologiei clinice și al psihoterapiei.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoștințe din materialul de la curs	Examen	50%
	Parcurgerea bibliografiei obligatorii		
10.5 Seminar/laborator	Soluționarea unui caz etic în conformitate cu codurile etice în vigoare și standardele internaționale în domeniu	Examen pe baza unui studiu de caz	50%
	Parcurgerea bibliografiei obligatorii		
10.6 Standard minim de performanță			
- Demonstrarea (în cadrul evaluării finale) a însușirii aspectelor teoretice și practice fundamentale ale disciplinei. Promovarea este condiționată de obținerea a minim 50% din punctajul de la examenul final. - Prezentare activităților solicitate pe parcursul semestrului. - De asemenea, este necesară prezența la 50% din seminarii.			

Data completării

25.04.2024.

Semnătura titularului de curs

Lect. Dr. Kanyaró (Szabó) Kinga

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în departament

25.04.2024.

Semnătura directorului de departament

Conf. Dr. Kotta Ibolya

